

Hellenic Technology Clusters Initiative
Ελληνική Πρωτοβουλία Τεχνολογικών Συνεργατικών Σχηματισμών

Ελληνική Πρωτοβουλία Τεχνολογικών Συνεργατικών Σχηματισμών

Ελληνική Πρωτοβουλία Τεχνολογικών Συνεργατικών Σχηματισμών
Περιφερειακή Ανάπτυξη – Διεθνής Ανταγωνιστικότητα

Καθ. Βασίλειος Μακίος

v.makios@htci.gr

Dr.-Ing., MPM, Jorge-A. Sanchez-P.

j.sanchez@htci.gr

Dr.-Ing., MPM, Νίκος Βογιατζής

n.vogiatzis@htci.gr

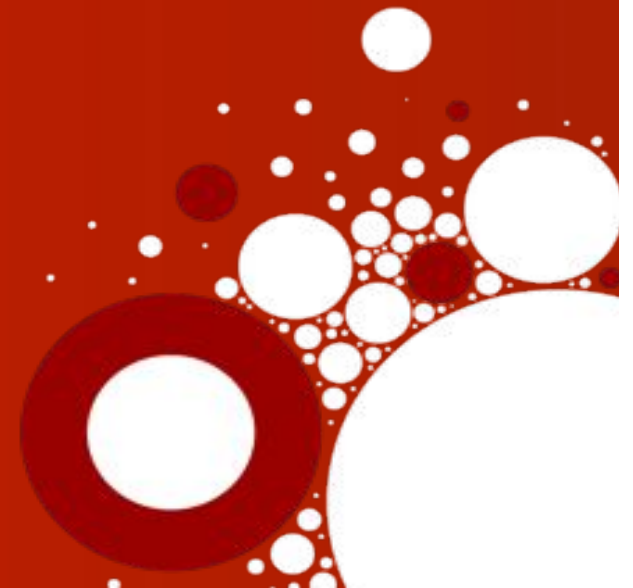
Hellenic Technology Clusters Initiative
Ελληνική Πρωτοβουλία Τεχνολογικών Συνεργατικών Σχηματισμών

Περιεχόμενα:

Οι Συνεργατικοί Σχηματισμοί και το επιχειρηματικό τοπίο στην Ελλάδα

Η προσέγγιση του HTCI

Επόμενα βήματα

Καινοτομία
MADE IN GREECE

Innovation
MADE IN GREECE

Ορισμοί των...

- Συνεργατικός σχηματισμός (Cluster):
«μια κλειστή γεωγραφική ομάδα διασυνδεδεμένων επιχειρήσεων και συνεργαζόμενων οργανισμών σε ένα συγκεκριμένο τομέα, που συνδέονται με κοινές και αλληλοσυμπληρούμενες τεχνολογίες. Μέσα στο σχηματισμό συγκεντρώνονται επαρκείς πόροι και δεξιότητες, φτάνοντας σε ένα κρίσιμο όριο ώστε να του εξασφαλίζουν σημαντική θέση σε έναν δεδομένο οικονομικό κλάδο ή πεδίο δραστηριότητας, με αποφασιστικό και διαρκές ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι άλλων τόπων ή ακόμη και διεθνή υπεροχή στον συγκεκριμένο τομέα.»

Michael E. Porter

- Οι Πρωτοβουλίες Συνεργατικών Σχηματισμών (CI) είναι οργανωμένες προσπάθειες για την αύξηση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των συνεργατικών σχηματισμών εντός μιας περιφέρειας, στις οποίες συμμετέχουν οι επιχειρήσεις του συνεργατικού σχηματισμού, η κυβέρνηση ή/και η κοινότητα των ερευνητών.
- Οι πρωτοβουλίες συνεργατικών σχηματισμών έχουν γίνει κεντρικό στοιχείο για τη βελτίωση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των συνεργατικών σχηματισμών.

HTCI
Hellenic Technology Cluster Initiative
Εθνική Γραμμάτεια Τεχνολογικών Επιχειρηματικών Σχηματισμών

Χαρακτηριστικά* των Πρωτοβουλιών Συνεργατικών Σχηματισμών

- Απαντώνται συχνότερα στις **ανεπτυγμένες και μεταβατικές οικονομίες**.
- Τείνουν να εστιάζουν σε τομείς **υψηλών τεχνολογικών απαιτήσεων** όπως στους τομείς: πληροφορικής, ιατρικών συσκευών, τεχνολογιών παραγωγής, επικοινωνιακού εξοπλισμού, βιοφαρμακευτικών προϊόντων και στην αυτοκινητοβιομηχανία.
- Απαντώνται σε συνεργατικούς σχηματισμούς που έχουν συχνά **εθνική σημασία** και σχεδόν πάντοτε μεγάλη σημασία για τη συγκεκριμένη **γεωγραφική περιφέρεια**.
- Δημιουργούνται από την **κυβέρνηση (32%)**, από τη **βιομηχανία (27%)** ή με ισοδύναμη συμμετοχή και των δύο (**35%**).
- Οι **χρηματοδοτήσεις** προέρχονται κυρίως από την **κυβέρνηση (54%)**, από τη **βιομηχανία (18%)** ή ισοδύναμα και από τα δύο μέρη (**25%**).
- Τείνουν να έχουν **στενή γεωγραφική εστίαση**. Το 50% αυτών έχει μέλη των οποίων οι έδρες έχουν μεταξύ τους αποστάσεις που καλύπτονται μέσα σε μία ώρα.
- Σε ποσοστό **89%** διαθέτουν έναν αποκλειστικό **φορέα διαμεσολάβησης**. Οι φορείς διαμεσολάβησης των συνεργατικών σχηματισμών τείνουν να έχουν επιχειρηματικό υπόβαθρο από τον εκάστοτε συνεργατικό σχηματισμό.
- Τελικά, αντικείμενο και επιδίωξη των πρωτοβουλιών συνεργατικών σχηματισμών είναι η αύξηση της **ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**.

* Από το Πράσινο Βιβλίο των Συνεργατικών Σχηματισμών, Örjan Sövell, Göran Lindqvist, Christian Ketels, Πρόλογος από τον Michael E. Porter, Ivory Tower, www.cluster-research.org

HTCI

Ηellenic Technology Center Initiative
Ελληνικό Γραμμάτιο Τεχνολογικών Επιχειρήσεων

Ισχυρά Σημεία, Αδυναμίες, Ευκαιρίες, Κίνδυνοι

Ισχυρά Σημεία

- Επιστημική νοστροπία - φιλοσοφία «μπορούμε-να-το-καταφέρουμε».
- Ισχυρό και ταλαντούχο ανθρώπινο κεφάλαιο. Αξόκλητη προπτυχιακή και μεταπτυχιακή εκπαίδευση σε επιστημονικούς και μηχανολογικούς τομείς σχετικούς με τους κλάδους της Τεχνολογίας.
- Σημαντικό ερευνητικό έργο σε Πολυτεχνικές σχολές και άλλα Ακαδημαϊκά και Ερευνητικά Ιδρύματα.
- Μέλος της ΕΕ, κοντά στις αναπτυσσόμενες περιφέρειες (π.χ. Νοτιοανατολική Ευρώπη) και στις τεχνολογικά αναπτυγμένες χώρες που δεν ανήκουν στην ΕΕ (π.χ. Ισραήλ).
- Πρόσφατη ίδρυση σημαντικών πολυεθνικών θγαυτρικών εταιρειών στην Ελλάδα.

Αδυναμίες

- Η δημόσια διοίκηση είναι γραφειοκρατική και δυσκίνητη.
- Το φορολογικό πλαίσιο αλλάζει συχνά και δεν υποστηρίζει την τεχνολογία.
- Έλλειψη ολοκληρωμένων κύκλων ανάπτυξης προϊόντων.
- Έλλειψη υποδομών και οργανωτικών δεξιοτήτων για την ενίσχυση της παραγωγικότητας.
- Έλλειψη επιχειρηματικής υποστήριξης για την Έρευνα και Ανάπτυξη.
- Έλλειψη συνέργας βιομηχανίας - ακαδημαϊκής κοινότητας.
- Τα προγράμματα Έρευνας και Ανάπτυξης που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, παρότι είναι δημοφιλή και επιτυχή μεταξύ των Ελληνικών κοινοτήτων R&D, οδηγούν τελικά στον αποπροσανατολισμό από την ανάπτυξη προϊόντων.

Ευκαιρίες

- Η ανάθεση έργων σε εξωτερικούς συνεργάτες αρχίζει να γίνεται πολύ ελκυστική για τις διεθνείς επιχειρήσεις, ειδικά στον τομέα της τεχνολογίας, καθώς προσπαθούν να μειώσουν τις λειτουργικές τους δαπάνες.
- Εγγύτητα σε αναπτυσσόμενες και σημαντικές αγορές.
- Η εγγύς περική των Βαλκανίων παρέχει πρόσβαση σε μεγάλο αριθμό ταλαντούχων ερευνητών / μηχανικών.
- Ένας μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων τεχνολογίας δημιουργεί συνεργασίες σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.
- Σημαντική διεθνής διασπορά εξαιρετικά καταρτισμένων Ελλήνων μηχανικών και διεκονητικών στελεχών που θα μπορούσαν να περική να επανοπατριστούν.
- Ισχυρή ελληνική επιχειρηματική κοινότητα στο εξωτερικό.

Κίνδυνοι

- Οι υφιστάμενοι ή αναπτυσσόμενοι συνεργατικοί σχηματισμοί σε ολόκληρη την ΕΕ από πολλές χώρες-μέλη της ΕΕ έχουν προβάδισμα σε σύγκριση με την Ελλάδα.
- Μικρή κρατική χρηματοδότηση της Έρευνας και Ανάπτυξης, είτε άμεσα είτε έμμεσα (π.χ. ένοπλες δυνάμεις).
- Σημαντικά κίνητρα προσέλκυσης επενδυτών στις γαπωνικές χώρες (π.χ. επιχειρηματικές φορολογικές ελαφρύνσεις στη Βουλγαρία, τη Ρουμανία κ.λπ.).
- Παγκοσμιοποίηση και αναδυόμενες υπερδυνάμεις στην τεχνολογία (π.χ. Κίνα, Ινδία, Ταϊβάν).

Hellenic Technology Clusters Initiative
Ελληνική Πρωτοβουλία Τεχνολογικών Συνεργατικών Σχηματισμών

Περιεχόμενα:

Οι Συνεργατικοί Σχηματισμοί και το επιχειρηματικό τοπίο στην Ελλάδα

Η προσέγγιση του HTCI

Επόμενα βήματα

HTCI

Ηλεκτρονική Τεχνολογία Έξυπνων Συστημάτων
Εθνικό Γραφείο Τεχνολογικών Επιχειρηματικών Σχηματισμών

Χαρακτηριστικά των επιλεγμένων συνεργατικών σχηματισμών του **HTCI**

Οι Συνεργατικοί Σχηματισμοί του **HTCI** πρέπει:

- **Να έχουν γνωσιακά κατευθυνόμενη νοοτροπία, εστιάζοντας στην Έρευνα και Ανάπτυξη νέων, καινοτομικών προϊόντων**
 - να εξασφαλίζουν άμεσα ή έμμεσα έσοδα ή/και δικαιώματα εκμετάλλευσης μέσω της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων τους.
- **Να έχουν ισχυρό εξαγωγικό προσανατολισμό**
 - να διεισδύουν στις περιφερειακές, ευρωπαϊκές και διεθνείς αγορές.
 - να ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα της Ελλάδας στο διεθνές επιχειρηματικό τοπίο.

HTCI

Ηellenic Technology Capital Initiative
Εθνική Γραμμή για Τεχνολογικές Επιχειρήσεις

Χαρακτηριστικά των επιλεγμένων συνεργατικών σχηματισμών του **HTCI** (συν.)

- **Να διαθέτουν μερικά επιτυχημένα παραδείγματα διεθνούς διαμετρήματος**
 - να αποτελούν αξιόπιστο «παράδειγμα προς μίμηση» για τις πρωτοεμφανιζόμενες επιχειρήσεις.
 - να πείθουν τους εν δυνάμει επενδυτές ότι υπάρχουν δυνατότητες παγκόσμιου κύρους στην Ελλάδα (φιλοσοφία «μπορούμε-να-τα-καταφέρουμε»).
- **Να αποτελούνται κυρίως από ΜμΕ, περιλαμβάνοντας πρωτοεμφανιζόμενες επιχειρήσεις και επιχειρήσεις spin-off, χωρίς όμως να αποκλείουν τους βασικούς βιομηχανικούς πρωταγωνιστές και πολυεθνικές εταιρείες**
 - να αναζητούν πρωτοπόρους στους αντίστοιχους τομείς τους.
 - να αναζητούν μέλη που θα επωφεληθούν σε σημαντικό βαθμό από τις υποστηρικτικές δραστηριότητες «εκκόλαψης» υπό την «προστασία» του συνεργατικού σχηματισμού.
- **Να έχουν ήδη προσανατολιστεί προς δημιουργία Συνεργατικών Σχηματισμών**
 - προσέγγιση «από τη βάση προς την κορυφή» (bottom-up) αντί «από την κορυφή προς τη βάση» (top-down)

HTCI

Ηλεκτρονική Τεχνολογία
Εθνικό Γραμμάτεια Έρευνας και Τεχνολογίας

Δραστηριότητες της Πιλοτικής προσπάθειας - **Φάσης 1**

- Η προκαταρκτική μελέτη της Φάσης-0 υπέδειξε πιθανές συνθήκες δημιουργίας συνεργατικών σχηματισμών στους τομείς
 - (1) Μικροηλεκτρονικής**
 - (2) Τεχνολογιών Πολιτισμού**
 - (3) Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, και**
 - (4) Βιοτεχνολογιών**
- Το Υπουργείο Ανάπτυξης, μέσω του Επιχειρηματικού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» και της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας, προσυπέγραψε την επιλογή του τομέα μικροηλεκτρονικής για την Πιλοτική υλοποίηση της Φάσης-1, και ανακοίνωσε Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων για Συνεργατικούς Σχηματισμούς Επιχειρήσεων Μικροηλεκτρονικής.

HTCI

Ηλεκτρονική Τεχνολογία Συστήματα
Εθνικό Γραφείο Τεχνολογικών Επιχειρηματικών Σχηματισμών

Δραστηριότητες της Πιλοτικής προσπάθειας - **Φάσης 1** (συν.)

- Η Πιλοτική προσπάθεια Συνεργατικού Σχηματισμού στη Μικροηλεκτρονική αποτελεί πρωτοποριακό εγχείρημα πολύ μεγάλης τεχνολογικής ειδίκευσης και σημείο αναφοράς σε Πανευρωπαϊκό επίπεδο, όσον αφορά στη σύμπραξη Δημοσίου-Ιδιωτικού τομέα
- Η συμμετοχή στο Πρόγραμμα απευθύνεται σε ενώσεις εταιρειών και όχι σε μεμονωμένες επιχειρήσεις, θέτοντας τις βάσεις για την εμβάθυνση της διασύνδεσης και των συνεργιών ανάμεσα στις εταιρείες που συμμετέχουν, και της σταδιακής μετάβασης αυτών από ένα περιβάλλον περιστασιακής συνεργασίας τύπου «Ένωσης/ Συνδέσμου» προς ένα πλήρες οικοσύστημα προστιθέμενης αξίας και αλυσίδας παραγωγής σε μορφή «Συνεργατικού Σχηματισμού».

HTCI

Ηλεκτρονική Τεχνολογία Ολοκληρωμένων Συστημάτων
Εθνικό Γραφείο Τεχνολογικών Επιχειρήσεων

Γιατί επελέγη ο τομέας μΗλεκτρονικής / Ημιαγωγών και Ενσωματωμένων Συστημάτων για την Πιλοτική Υλοποίηση;

- Έγιναν πρόσφατα **σημαντικές άμεσες ξένες επενδύσεις** στον ελληνικό τομέα επιχειρήσεων ημιαγωγών από πολυεθνικές επιχειρήσεις με έδρα τις ΗΠΑ, οι οποίες δημιούργησαν ελληνικές θυγατρικές εταιρείες / παραρτήματα και λειτούργησαν ως ιστορίες επιτυχίας και σημεία καθοδήγησης για τον τοπικό τομέα των ημιαγωγών.
- Δημιουργήθηκε η **Ένωση Ελληνικής Βιομηχανίας Ημιαγωγών (ΕΝΕΒΗ)**, αποτελούμενη από μια **ομάδα 25** και πλέον οργανισμών (επιχειρήσεις, ερευνητικά ιδρύματα, πανεπιστημιακές ερευνητικές ομάδες μικροηλεκτρονικής), μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται ελληνικές ΜμΕ και πολυεθνικές επιχειρήσεις.
- Τα μέλη της προαναφερόμενης ένωσης έχουν έντονη και καινοτομική δραστηριότητα **Έρευνας και Ανάπτυξης**, η οποία αποδεικνύεται από την ισχυρή συμμετοχή σε Προγράμματα-Πλαίσια της ΕΕ, σε Ελληνικά Προγράμματα Έρευνας και Ανάπτυξης, αλλά και από την επιχειρηματική / βιομηχανική ανάπτυξη πρωτοτύπων και νέων προϊόντων.
- Ο τομέας των ημιαγωγών είναι σχεδόν απόλυτα προσανατολισμένος στις **εξαγωγές**, με καθιερωμένους εμπορικούς δεσμούς και αποδεδειγμένης αποτελεσματικότητας επιχειρηματικές προσπάθειες στην Ευρώπη, τις ΗΠΑ, την Ιαπωνία, την Ταϊβάν, τις Μεσογειακές χώρες κ.λπ.
- Υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες λόγω της διεθνούς εμβέλειας και του μεγέθους (της τάξης των **300 δισεκατομμυρίων δολαρίων ετησίως**) της αγοράς Ημιαγωγών και Ενσωματωμένων Συστημάτων, οπότε οι υλοποιούμενες δραστηριότητες συνεργατικού σχηματισμού μπορούν να εξασφαλίσουν σημαντικά ποσοστά ανάπτυξης.

Ηλεκτρονική Τεχνολογία
Εθνικό Γραμμάτιο Τεχνολογίας Επιχειρήσεων

Προφίλ του Συνεργατικού Σχηματισμού Μικροηλεκτρονικής

- **Ραγδαία αναπτυσσόμενες** εταιρείες υψηλής τεχνολογίας στους κλάδους Μικροηλεκτρονικής - Ημιαγωγών
- Μέλη είναι από **μικρές νεοϊδρυθείσες** μέχρι **θυγατρικές μεγάλων ξένων εταιρειών** του κλάδου της μικροηλεκτρονικής
- Αναπτύσσουν πρωτογενώς καινοτομικά προϊόντα και τεχνολογίες αιχμής με προσανατολισμό μόνο προς τη **παγκόσμια αγορά**
- **> 90%** πελατειακής βάσης εκτός Ελλάδος
- Ιδρυτές εξέχοντες επιστήμονες που έχουν διαπρέψει στο εξωτερικό ως **στελέχη, καθηγητές, ερευνητές, μηχανικοί**
- Οι εταιρείες έχουν αναπτυχθεί είτε με **ίδια κεφάλαια**, ή προσελκύοντας επένδυση Ελλήνων και ξένων επενδυτών (**VC**), ή είναι **θυγατρικές μεγάλων ξένων εταιρειών** από το χώρο της μικροηλεκτρονικής

HTCI
Hellenic Technology Cluster Initiative
Εθνικό Ίνστιτούτο Τεχνολογικών Επιχειρήσεων Ελλάδας

mi-Cluster Ecosystem

Think Silicon

HTCI

Ηellenic Technology Cluster Initiative
Εθνικό Γραφείο Τεχνολογικού Συνεργατικού Σχηματισμού

Ο Πιλοτικός Συνεργατικός Σχηματισμός έχει ήδη εγκατασταθεί στην Αθήνα και έχει άμεση πρόσβαση στον κοντινό Διεθνή Αερολιμένα

HTCI

Hellenic Technology Clusters Initiative
Ελληνική Πρωτοβουλία Τεχνολογικών Συνεργατικών Σχηματισμών

Agenda

Οι Συνεργατικοί Σχηματισμοί και το επιχειρηματικό τοπίο στην Ελλάδα

Η προσέγγιση του HTCI

Επόμενα βήματα

HTCI

Ηλεκτρονική Τεχνολογία Έξυπνων Συστημάτων
Εθνικό Γραφείο Τεχνολογικής Επιχειρησιακής Στήριξης

Η συνεισφορά του **HTCI** στους στρατηγικούς στόχους της χώρας και της ΕΕ

- **Μειώνει** για τις επιχειρήσεις τις **διοικητικές δαπάνες** και τις **δαπάνες των συναλλαγών** που απαιτούνται για την εκπλήρωση των νομικών, διοικητικών, οικονομικών κ.λπ. υποχρεώσεών τους.
- **Μεγιστοποιεί** τη θετική επιρροή των νέων **νόμων / κανονισμών** για τις καινοτομικές δραστηριότητες των επιχειρήσεων.
- **Ενθαρρύνει** την υλοποίηση / υιοθέτηση **στρατηγικών τεχνολογιών** και κυρίως τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών.
- **Διευκολύνει** την πρόσβαση των επιχειρήσεων σε **ειδικευμένο προσωπικό**.
- **Διευκολύνει** την απόκτηση και **μεταφορά γνώσεων** και τεχνολογιών μεταξύ των επιχειρήσεων, ενθαρρύνοντας ειδικότερα τις διασυνοριακές δραστηριότητες.
- **Αυξάνει** τη διαθεσιμότητα, το εύρος και την ποιότητα των **εξειδικευμένων υπηρεσιών** προς τις επιχειρήσεις, ώστε να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των εσωτερικών τους καινοτομικών δραστηριοτήτων.

HTCI
Εθνική Υποδομή Τεχνολογίας και Καινοτομίας

Η συνεισφορά του **HTCI** στους στρατηγικούς στόχους της χώρας και της ΕΕ (συν.)

- **Αυξάνει** τη διαθεσιμότητα των **καινοτομικών υποδομών**, ώστε να διευκολύνει την ανταλλαγή γνώσεων και την ανάπτυξη προϊόντων / υπηρεσιών από τις επιχειρήσεις.
- **Διευκολύνει** την ανάπτυξη **συνεργασίας** μεταξύ των επιχειρήσεων και άλλων σημαντικών πρωταγωνιστών, με απώτερο σκοπό τη συμμετοχή σε κοινές καινοτομικές δραστηριότητες και την ανταλλαγή γνώσεων.
- **Αυξάνει** τον αριθμό των ιδιαίτερα **καινοτομικών νέων επιχειρήσεων** και εξασφαλίζει την επιβίωσή τους.
- **Παρέχει** επαρκή υποδομή για νέες εταιρείες που βασίζονται στην τεχνολογία, ώστε να διευκολύνει την **βιωσιμότητα** και την **ανάπτυξη** τους.
- **Ευνοεί** την είσοδο καινοτομικών επιχειρήσεων και επιχειρηματικών μοντέλων στις **τομεακές, περιφερειακές και διεθνείς αγορές**.

Εθνική Αρχή Διαχείρισης
Εθνικού Γραφείου Τεχνολογικών Επιχειρήσεων Σχηματισμών

Σχεδιασμός για το μέλλον - Δραστηριότητες της **Φάσης 2**

- Επέκταση και Διατήρηση των δραστηριοτήτων και των αποτελεσμάτων της Φάσης 1
 - **ΚΑΘΕΤΗ** υλοποίηση στον Τομέα Μικροηλεκτρονικής όπου ήδη εφαρμόστηκε Πιλοτικά ο Συνεργατικός Σχηματισμός
 - Αναπαραγωγή των Κόμβων Συστέγασης – Κέντρων Καινοτομίας Μικροηλεκτρονικής και σε άλλες ελληνικές πόλεις (π.χ. στην Πάτρα) (2008-2011).
 - Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της Πιλοτικής Φάσης-1 και υλοποίηση ενός ώριμου προγράμματος συνεργατικού σχηματισμού («Φάση 1β») στην Αθήνα (2008-2010).
 - **ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ** υλοποίηση σε άλλους θεματικούς τομείς
 - Έναρξη πιλοτικών υλοποιήσεων στους τομείς Τεχνολογιών Πολιτισμού, Ενέργειας, Βιοτεχνολογίας,
...
- Ανάπτυξη ενός Οικοσυστήματος Συνεργατικών Σχηματισμών σε μεγάλη κλίμακα
 - Δημιουργία ενός αποκλειστικού «Χώρου Καινοτομίας Συνεργατικών Σχηματισμών» (2010-2015)

Ηellenic Technology Cluster Initiative
Εθνικό Γραφείο Τεχνολογικών Επιχειρήσεων

Συμπέρασμα: Μια συνεργατική προσπάθεια

- Οι πρόσφατες επιτυχείς επενδύσεις σε τομείς της ελληνικής βιομηχανίας υποδεικνύουν ότι κορυφαίοι επενδυτές ενδιαφέρονται για επιχειρηματικές δραστηριότητες σε μια **πρωτοεμφανιζόμενη και εξαιρετικά αποδοτική αγορά**.
- Το ανθρώπινο κεφάλαιο της Ελλάδας μπορεί να αποκτήσει τη **σωστή νοοτροπία**, τα **σωστά συστατικά** και το **σωστό υπόβαθρο** για τη διαρκή υποστήριξη των προσπαθειών συνεργατικών σχηματισμών
 - Πρέπει να εντοπιστούν και να έρθουν σε επαφή οι Έλληνες που πρωταγωνιστούν σήμερα στους διάφορους τομείς της βιομηχανίας.
 - Πρέπει να επισημοποιηθούν και να ενισχυθούν οι συνεργασίες.
- Αναζητούνται επιχειρηματικές συνεργασίες που θα συνεισφέρουν στην ανάπτυξη του HTCI, ειδικά στους τομείς
 - μετάδοσης της τεχνολογίας και της τεχνογνωσίας.
 - των επενδύσεων.
 - της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού.
 - των κοινοπραξιών για την προώθηση και τη διάδοση.
 - των συνεργασιών για την Έρευνα και Ανάπτυξη.

Συναγωνιζόμαστε
Διεθνώς
Δημιουργούμε
Τοπικά

Develop
Regionally

Compete
Globally

Hellenic Technology Clusters Initiative
Ελληνική Πρωτοβουλία Τεχνολογικών Συνεργατικών Σχηματισμών

Ελληνική Πρωτοβουλία Τεχνολογικών Συνεργατικών Σχηματισμών

Σας ευχαριστούμε

Καθ. Βασίλειος Μακίος

v.makios@htci.gr

Dr.-Ing., MPM, Jorge-A. Sanchez-P.

j.sanchez@htci.gr

Dr.-Ing., MPM, Νίκος Βογιατζής

n.vogiatzis@htci.gr

